

MŪSŲ LIETUVA

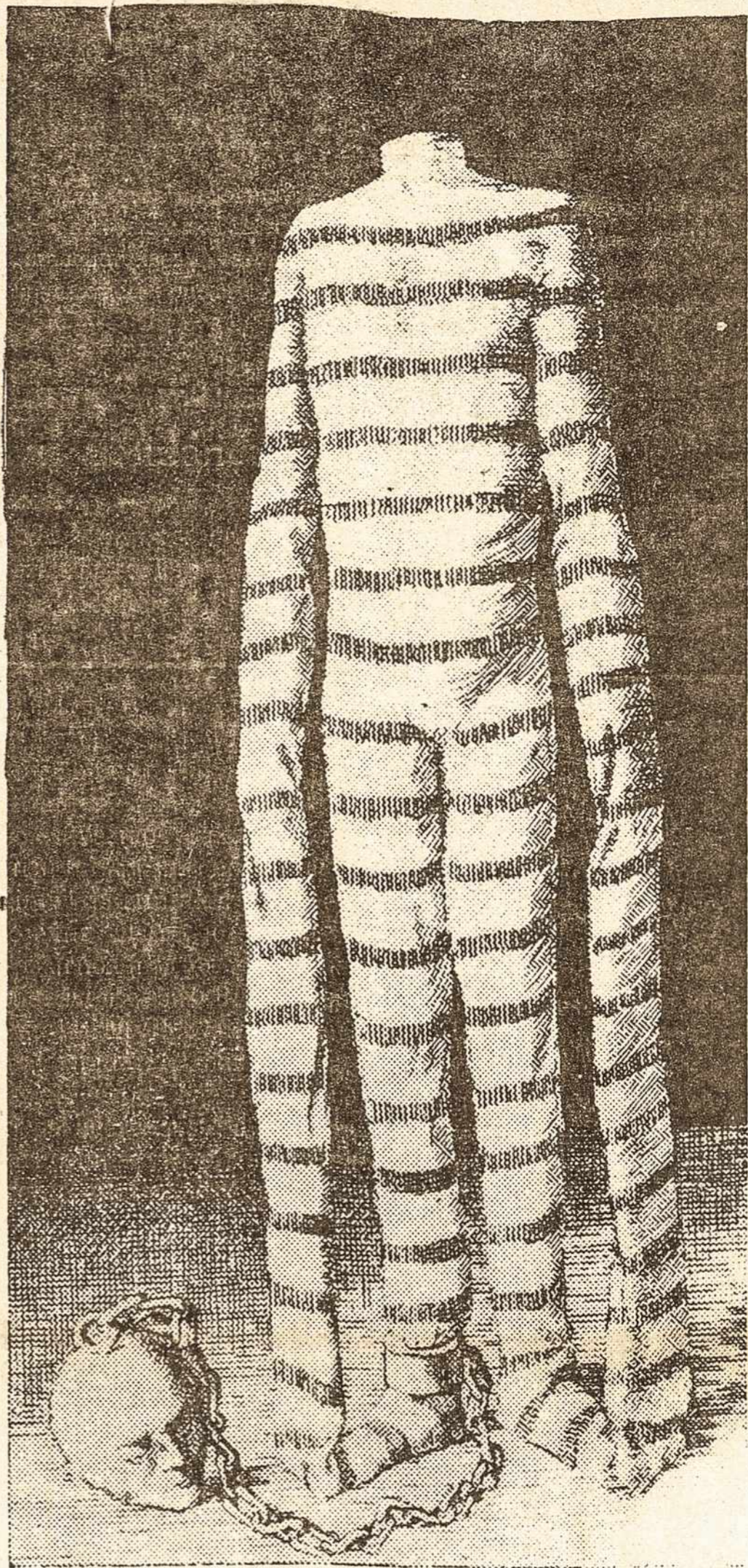
NR. 14 (1549) — SEMANÁRIO — 1978 M. BALANDIS — ABRIL 13 D. — 3,00 kr.
Rua Juatindiba, 20 (28) Caixa Postal 4421 — 01000 São Paulo, SP. Tel. 273-0338

Lietuva Toronte

Kanados lietuvių, ypač Toronte gyvenančių, laukia didžioji savaitė — Pasaulio Lietuvių Dienos š.m. birželio 28 — liepos 3 dienomis. Tai bus pirmas tokio masto renginys ne tik Š. Amerikoje, bet ir visoje išeivijoje. Jis apims sportines žaidynes, dainų šventę, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimą ir kitus mažesnius renginius. Paskirai imant, visi šie renginiai nėra pirmiena, bet jų sutelkimas — naujiena. Iki šiol buvo manoma, kad lengviau ir geriau yra rengti tokio masto šventes paskirai, idant rengėjų ir visuomenės dėmesys nebūtų per daug išblaškytas. Kitokios betgi nuomonės buvo pvz. estai ir latviai. Toronte ir kituose Š. Amerikos miestuose jie ėmė organizuoti didžiausio masto sutelktinius renginius, apimančius visas pagrindines tautinio gyvenimo sritis — religiją, muziką, dainą, šokį, vaidybą, sportą ir t.t. Toronte nekartą buvome liudinkiniais minėtų didžiųjų renginių. Ypač sėkmingai pasirodė estai, sutraukę į sporto stadioną iki 20.000 žiūrovų. Tiek estų, tiek latvių didieji renginiai trunka ištisą savaitę. Jų žmonės, suvažiuavę iš viso laisvojo pasaulio, jaučiasi kaip savoje žemėje, nes gali pilnai pasinerti į tautinę savo atmosferą. Rengėjams tai sudaro didelę įtampą, tačiau jie nesigaili pastangų ir sako, jog verta taip daryti, nes pilna rūpesčių savaitė tampa didele ir plačia tautine atgaiva.

TAIGI, mūsų kaimynų patirtis rodo, kad plataus masto renginiai palieka stiprius pėdsakus savoje visuomenėje ir net senojoje tėvynėje. Reikia tikėtis, tokius pėdsakus paliks ir būsimos Pasaulio Lietuvių Dienos. Kad taip įvyktų, jos visų pirma turi būti sėkmingos savo tvarka. Jei rengėjai nepajėgs apvaldyti didžiojo renginio, bus chaosas, kuris paliks tik kartaus nusivylimo pėdsakus. Dėlto rengėjų viršūnės neturėtų pasikliauti tradicinių Lietuvių Dienų rėmais, bet imtis platesnio masto strategijos, kurioje niekas nepaliekama paskutinėm dienom ar minutėm. Nieko nėra blogesnio, kai rengėjai, ramiai sėdėję ištisus mėnesius, pradeda gaudytis paskutinėm dienom. Kaip matyti iš pranešimų, PLD rengėjų komitetas ruošiasi planingai. Šalia bendrojo organizacinio komiteto veikia atskiri vienetai, kuriems pavesta rūpintis PLD šakomis — sportinėm žaidynėm, dainų švente ir PLB seimu. Prie to reikia pridėti bendras pamaldas, dailės parodą, literatūros vakarą, mokytojų savaitę, jaunimo ekskursiją laivu... Visiems tiems renginiams vadovauja atskiros komisijos, atsakingos tik už savo sritį. Bet visa tai sudėjus, susidaro didelė mašinerija, reikalaujanti daug jėgų iš Toronto lietuvių. Svarbu, kad toji mašinerija nepradėtų girgždėti nė vienoje srityje, nes vienos dalies gedimas labai atsiliepia ir į visumą.

KADANGI Pasaulio Lietuvių Dienos nėra vien torontiečių, bet viso laisvojo pasaulio užmojis, ir tai pirmas tokio pobūdžio, visi turėtų ateiti talkon. Torontiečiai paruošiamąją dalį atliks, bet ar atliks savo pareigas visi kiti? Tokiame plačiame renginyje labai svarbus yra masinis lietuvių dalyvavimas. Ne torontiečių galioje jį išjudinti. Tiesa, jie kviečia visus, bet to neužtenka — reikia mases sudominti, išjudinti, palenkti dalyvavimui. Tai

Žmogus be balso... Amnesty International, kuri šiandien priskaito šimtą tūkstančių narių visame pasaulyje, kovoja už žmogaus teises. Neseniai išleido žymių dailininkų pieštą albumą, pavaizduoti politinių kalinių padėtį. Nuotraukoje vienas iš pėšinių — "Žmogus be balso".

"Litva" plaukios iš Londono

Londonas. — Iš Britanijos uostų į kitus Europos kraštus turistus vežios ir sovietų keleiviniai laivai. Iš Londono į Prancūziją sovietų laivu kainuos 17 svarų, o

į Leningradą 91 sv. Tarp kelių laivų, kurie tuo užsiminės, minima ir laivas "Litva". Tas laivas nėra didelis, tik 5,035 tonų, aptarnaujamas rusų, bet jo įrengimai daryti Klaipėdoje ir vidus papuoštas lietuvių dailininkų paveikslais, vaizduojančiais Lietuvos gamtą.

gali padaryti laisvoji lietuvių spauda, radijo programos, organizacijos. Jos turėtų nuolat informuoti savo skaitytojus bei klausytojus ir skatinti dalyvauti. Antra, nei sportinės žaidynės, nei dainų šventė nepasieks reikiamo lygio, jei nesuvažiuos pakankamai aktyvių dalyvių. Ypač tektų susirūpinti visų chorų dayvavimu. Kaip matyti iš pranešimų, sportininkai rodo nemažai aktyvumo, ypač Š. Amerikoje ir Australijoje, bet mažiau girdėti apie choristus, jų pasiruošimą, jų rūpesčius, dalyvavimą ir t.t. Kadangi dainų šventė bus PLD viršūnė, reikėtų gyvesnio sujudimo šioje srityje. Galbūt jis ir vyksta, bet spaudoje per mažai atsispindi. Dabar visiem yra prakaito metas — juo daugiau jo bus išlieta pasiruošimui, juo mažiau reikės jo lieti paskutinėmis dienomis ir pačiuose renginiuose. Geras pasiruošimas yra pirmasis sėkmės laidas. O jo reikia, kad Torontė gyvai suspindėtų laisvoji Lietuva!

Tėviškės Žiburiai

IŠ "LKB KRONIKOS" ARCHYVO

Kunigų — kankinių sąrašas

PANEVĖŽIO VYSKUPIJOS KUNIGAI, NUŽUDYTI ARBA KENTĖJĘ KALĖJIMUOSE IR SIBIRE

(Tęsinys iš vakar dienos)

Kunigai, buvę Rusijos kalėjimuose ir Sibiro lageriuose — 1977 metais dar yra gyvi:	
1. Kun. Bardonas Juozas	suimtas — 1947 grįžo — 1954
2. Kun. Jatulis Jonas	suimtas — 1949 grįžo — 1956
3. Kun. Juodelis Jonas	suimtas — 1950 grįžo — 1956
4. Kun. Jurgaitis Jonas	suimtas — 1949 grįžo — 1956
5. Kun. Juška Antanas	suimtas — 1949 grįžo — 1956
6. Kun. Kadžius Alfonsas	suimtas — 1949 grįžo — 1957
7. Kun. Krikštonaitis Stasys	suimtas — 1951 grįžo — 1956
8. Kun. Kuzmickas Petras	suimtas — 1947 grįžo — 1953
9. Kun. Meškauskas Anicetas	suimtas — 1949 grįžo — 1955
10. Kun. Mitrikas Antanas	suimtas — 1949 grįžo — 1972
11. Kun. Nagulevičius Jonas	suimtas — 1947 grįžo — 1952
12. Kun. Pelešynas Steponas	suimtas — 1950 grįžo — 1957
13. Prel. Pratkėlis Leopoldas	suimtas — 1950 grįžo — 1956
14. Kun. Prijelgauskas Henrikas	suimtas — 1949 grįžo — 1957
15. Kun. Puriauškis Izidorius	suimtas — 1949 grįžo — 1956
16. Kun. Senulis Petras	suimtas — 1947 grįžo — 1955
17. Kun. Stonys Mykolas	suimtas — 1947 grįžo — 1956
18. Kun. Šermukšnis Matas	suimtas — 1949 grįžo — 1956
19. Kun. Šiaučiūnas Ignas	suimtas — 1949 grįžo — 1956
20. Kun. Buliauskas Jonas	suimtas — 1947 grįžo — 1956

21. Kun. Tamašauskas Lionginas	suimtas — 1949 grįžo — 1956
22. Kun. Vaišnoras Eduardas	suimtas — 1950 grįžo — 1956
23. Kun. Vikšnelis Titas	suimtas — 1949 grįžo — 1956

Kunigai, kuriems buvo atimta teisė dirbti savo pareigose:

1. Kun. Antanavičius Juozas	— 1964 - 1965 m.
2. Kun. Buliauskas Jonas	— 1960 - 1962 m. ir už vaikų ka- tekizaciją 1957 nubaustas 2000 rb.
3. Kun. Gylys Mykolas	— 1962 - 1963 m.
4. Prel. Dulksnys Kazimieras	— ištremtas iš vyskupijos: Merkinėje, Ne- dingėje - 1959 - 1963 m.
5. Kun. Gražys Alfonsas	— 1962 - 1963 m.
6. Kun. Masys Vytautas	— 1958 - 1959 m.
7. Kun. Nykštus Petras	— 1965 - 1967 m.
8. Kun. Strelčiūnas Alfonsas	— 1962 - 1963 m.
9. Kun. Svirskis Povilas	— 1967 - 1968 m.
10. Kun. Šumskis Juozas	— 1964 - 1965 m.
11. Prel. Šidlauskas Povilas	— ištremtas iš vyskupijos ir tremtyje mirė 1961 - 1973 m.
12. Kun. Uždavinyš Sigitas	— 1965 - 1966 m.

Panevėžio vyskupijoje parapijos be kunigo:

1. Baltriškės	6. Palėvenėlė
2. Dambava	7. Panemūnė
3. Dapčionys	8. Smilgiai
4. Eriškės	9. Uliūnai
5. Imbradai	10. Velykiai

"LKB Kronika" prašo ir kitų vyskupijų ku-
nigus sudaryti panašų sąrašą.

seriją "Vakaras", nuotraukas "At-
mintis", "Maudymasis vidurnaktį",
"Moteris ir jūra". Bronzos medalius
gavo kaunietis R. Rakauskas ir vil-
nietis V. Koreškovas.

KOMPOZ. Č. SASNAUSKO 110-tą-
jį gimtadienį klaipėdiečiai paminėjo
mažoje filharmonijos salėje. Pra-
nešimą apie jo kūrybą ir gyvenimą
padarė muzikologas V. Landsbergis.
Porą vargoninių Č. Sasnausko kūri-
nių atliko vargonininkė A. Kiškely-
tė, jo dainas "Lėk, sakalėli", "Užmi-
go žemė", "Kur bėga Šešupė" "Žmo-
nijos gerovė", ištraukas iš "Re-
quiem" ir kantatos "Broliai" — miš-
rus kamerinis Klaipėdos mokytojų
namų choras, diriguojamas F. Serei-
kos. Berniukų choras "Gintarelis",
vadovaujamas A. Rožės, programą
papildė dviem antifonom ir ofertori-
rijum, dainele "Tai bent dyvai", mo-
kytojų choras — Č. Sasnausko aran-
žuota S. Moniuškos "Senovės lietu-
vių žygio daina". Minėjimas užbaig-
tas abiejų chorų atliktu sveiki-
nimu "Ad multos annos!"

KERAMIKOS MUZEJŲ Kauno ro-
tušės požemiuose įsteigė M. K. Čiur-
lionio muzėjus. Iš jo fondų parūpin-
tų rodučių buvo atidaryta nuolatinė
dabartinės lietuvių keramikos paro-
da. Kauniečių čia laukia apie 200
darbų, sukurtų V. Miknevičiaus, J.
Mikėno, V. Manomaičio, L. Stolio,
kitų vidurinėsios kartos ir jaunųjų
dailininkų. Kad nebūtų užgožti se-
nieji gotikos skliautai, keramikos
darbai yra išstatyti ant specialių sto-
vų, padarytų iš armatūrinės geležies
ir stiklo. Monotoniskumą padeda iš-
sklaidyti keletas gobelenų, iš juos-
telių per garsintuvus skambanti se-
novinė muzika. Parodos projekto au-
toriai — E. Jaudegytė, K. Žitkus ir
P. Varkalis. Ateityje rotušėje įsikurs
ir keramikos kūrinių saugyklos. Pati
atnaujintoji Kauno rotušė dabar yra
paversta civilinės metrikacijos biuro
jungtinių sale. Senosios keramikos
paroda veikia netoliese esančiuose
Perkūno namuose. Jon buvo sutelk-
ti Rotušės aikštėje ir Kauno sena-
miestyje atliktų kasinėjimų radiniai.
Ši paroda betgi yra laikinio pobū-
džio — jos rodučius numatoma per-
kelti į Kauno istorijos muzėjų, kuris
nepriklausomybės laikais buvo vadi-
namas Vytauto Didžiojo muzėjumi.

DAILĖS PARODŲ RŪMUOSE kū-
rybinius bandymus atskleidė Vil-
niaus dailės instituto studentų paro-
da, susilaukusi net 370 dalyvių su
maždaug 800 įvairių darbų — pieši-
nių, grafikos lakštų, skulptūrų, ta-
pybos, dailiosios tekstilės, kerami-
kos kūrinių, architektūros projektų.
Parodos atidaryme apie joje sutelk-
tus rodučius kalbėjo instituto rektorius
V. Gečas.

VILNIAUS KONSERVATORIJOS
Klaipėdos fakultetai yra išvystę ne-
mažą kultūrinę veiklą. Dramai atsto-
vauja mėgėjų teatras, paruošęs R.
Skučaitės dviejų dalių pjesę "Aš ir
mano moterys", kuri buvo suvaidin-
ta ir kituose aplinkiniuose rajonuose.
Bene plačiausiai pagarsėjo chore-
ografinis - vokalinis studentų an-
samblis, pernai vasarą sėkmingai
koncertavęs Čekoslovakijoje. Veikia
taipgi liaudies šokių grupė, pučia-
mųjų orkestras, chorai ir liaudies
instrumentų ansamblis.

V. Kst.

KULTŪRINEJE VEIKLOJE

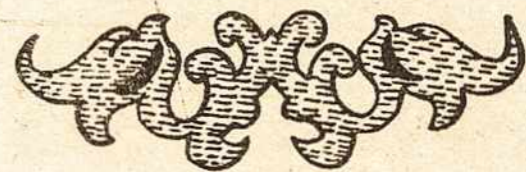
**EILERASČIŲ, APSAKYMŲ IR
APYBRAIZŲ** konkursą, skirtą savo
400 metų sukakčiai, paskelbė Vil-
niaus universitetas su Lietuvos Ra-
šytojų Sąjunga. Laimėtojams yra nu-
matyta pirmoji 500 rublių premija,
dvi antrosios po 300 rb., trys tre-
čiosios po 200 rb. Konkurso laurea-

tus zadama paskelbti 1979 m. pra-
džioje. Konkursinių kūrinių temas
pasirenka patys dalyviai, tačiau jos
turi būti susietos su Vilniaus univer-
siteto istorija, jo dabartimi, žymia-
siais auklėtiniais, mokslininkais, stu-
dentų gyvenimu bei darbu. Apie
konkurso tikslą rašoma: "aukšto

lygio kūrinių populiarinti universi-
teto istoriją ir šiuolaikinį gyvenimą,
marksistiškai įvertinti universiteto
reikšmę respublikos mokslui ir kul-
tūrai". Taigi, dėl to marksistiško
žvilgsnio nebus išsiversta be komu-
nistine propagandos.

BELGRADO PARODOJE "Aukso
akis" laimėjimų susilaukė ir Lietu-
vos fotografai. Didįjį prizą laimėjo
vilnietis V. Butyrinas už nuotraukų

Dainų šventė ir seimas Toronte

Dainų šventė įvyks 1978 m. liepos 2, sekmadienį, 3 v.p.p., Toronte, Maple Leaf Gardens sporto arenoje.

Šiuo metu jau yra užsiregistravę 37 chorai, jų tarpe po vieną iš Australijos ir Skotijos. Chorų skaičius gali kilti net iki 40, o choristų — per 1000. Dainų šventės programa jau sudaryta, chorai repetuoja parinktas dainas. Dainų šventės paruošime dalyvauja lietuviai muzikai, kompozitoriai ir dirigentai. Visa programa neturėtų trukti ilgiau kaip dvi valandas.

Maple Leaf Gardens arenoje telpa 16,000 žiūrovų. Dainų šventėje kiekvieno lietuvių pareiga dalyvauti. Bus nemažai garbingų svečių, kitataučių. Vėliau bus paruoštas žemėlapis.

kuris tiksliai nurodys dainų šventės bei apamai Pasaulio Lietuvių Dienų adresus.

BENDRUOMENĖS SEIMAS

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimas yra vienas Pasaulio Lietuvių Dienų renginių. Prasidės š.m. birželio 30, penktadienį, Toronte, Kanadoje, Royal York viešbutyje (100 Front St. West).

Tai penktasis PLB seimas. Kiekvienam kraštui nustatytas sekantis atstovų skaičius: Argentina — 5, Australijai — 6, Austrijai — 1, Belgijai — 1, Brazilijai — 6, D. Britanijai — 4, Danijai — 1, Italijai — 1, JAV — 45, Kanadai — 16, Kolumbijai — 2, N. Zelandijai — 1, Prancūzijai — 2, Švedijai — 1, Šveicarijai — 1, Urugvajui

— 3, V. Vokietijai — 5, Venecuelai — 2. Visų kraštų atstovų skaičius — 103. Taip pat, kaip pilnateisiai atstovai, seime dalyvaus PL Jaunimo Sąjungos nariai — 12, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos nariai, LB kraštų valdybų, garbės teismo ir kontrolės komisijų pirmininkai ir Šiaurės Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjungos atstovai (SALFASS).

Dabartinė PLB valdyba, vad. inž. Br. Nainio, yra Čikagoje. Seimui numatyta plati darbų eiga. Dėlto seimas gali trukti iki liepos 4 d. imtinai. Tarp kitų seimo darbų numatyti ir PLB valdybos rinkimai.

PLD Informacija

DR. JONO BASANAVIČIAUS 50 metų mirties sukakties minėjimas sausio 21 d. įvyko Britanijoje, Bradforde, Vyčio klubo salėje. Įvadinį žodį tarė klubo pirm. J. Adamonis. Pranešimą apie dr. J. Basanavičiaus veiklą bei jo darbus padarė rašytojas R. Giedraitis - Spalis. Minėjimo dalyviams jis priminė, kad dr. J. Basanavičius buvo savotiškas tremtinys, nes liko ir mirė Lenkijos okupuotame Vilniuje. Nepriklausomoje Lietuvoje jis būtų susilaukęs didesnės pagarbos, tačiau pasirinko Vilnių, būdamas ištikimas senajai Lietuvos sostinei. Trumpai prabilo ir minėjime dalyvavęs dr. A. Štomas, dr. J. Basanavičiaus "Aušra" susiedamas su dabartine pagrindine "Aušra" Lietuvoje, kuri taip pat kečia laisvės idėjas. Simbolinis "Aušros" atgimimas rodo nenutrūkusį tų idėjų tęsimą. Minėjimas baigtas Tautos himnu.

V-TOJO PLB SEIMO PROGRAMA

PLB seimas įvyks 1978 m. birželio 30 — liepos 4 Toronte, Kanadoje.

Seime balsavimo teisę turi:

- atskirų kraštų lietuvių bendruomenių atstovai,
- kur nėra bendruomenių, PLB valdybos pakviestų tuos kraštus atstovauti organizacijų atstovai,
- PLB valdybos nariai,
- kraštų Lietuvių bendruomenių valdybų pirmininkai,
- Garbės teismo ir Kontrolės komisijos pirmininkai
- PLJS ir Lietuvių jaunimo sąjungų kraštų valdybų pirmininkai arba jų atstovai.

PLB seime bus padaryti PLB valdybos, PLJS, kraštų bendruomenių bei kraštų jaunimo sąjungų veiklos ir PLB Kontrolės komisijos bei Garbės teismo pranešimai, išnagrinėti bei priimti ateities veiklos planai ir išrinkta penkeriems metams PLB valdyba bei kitos PLB institucijos.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba, apsvarsčiusi išeivijos veiklos būdus siekiant atgauti okupuotai Lietuvai laisvę bei išeivijoje išlaikyti lietuviškumą ir ieškodama šiai veiklai realesnių atramų, prasmingesnių ir konkretesnių darbų bei našesnių jų rezultatų, nutarė pateikti atstovams svarstyti penkias pagrindines tos veiklos sritis ir kvieisti seimą paruošti joms galimai realesnius, gyvenimiškesnius, įvykdomus planus. Referatus ruošia tom sritim vadovavę patys PLB valdybos nariai arba jų pasikviesti kiti tas sritis pažįstantieji asmenys. Referantų temomis pasisakyti taip pat bus kviečiami ir koreferantai.

Svarstyboms bus pateiktos šios veiklos sritys:

- Lituanistinis švietimas ir auklėjimas — referentas PLB vicepirmininkas Jonas Kavaliūnas,
- Kultūrinė veikla ir kultūriniai ryšiai tarp išeivijos lietuvių — referentas PLB valdybos vicepirmininkas Romas Kasparas,
- Lietuvos reikalai ir jos laisvinimo darbas — referentas Algimantas Gureckas,
- Išeivijos jaunimo reikalai — referentė PLJS valdybos pirmininkė, PLB valdybos narė Gabija Juozapavičiūtė,
- PLB valdybos lėšos — PLB valdybos vicepirmininkas Kostas Dočkus.

Lietuvos laisvinimo veiklą laikydama vieną iš pagrindinių išeivijos uždavinių, tokią pat reikšmę PLB valdyba skiria ir kultūrinei veiklai, nes ji yra išeivijos tautinės gyvybės šaltinis ir nuo jos priklauso išeivijos išlikimas. Tikėdama, kad tik įvairia ir vispusiškai plačia kultūrine veikla išeivija teišliks gyva savajai tautai ir seime šią mintį norėdama giliau išryškinti, tradicinei paskaitai temą PLB valdyba parinko iš

LILIJA ZENKEVIČIŪTĖ, iškilioji šių metų Toronto lietuvių, "Vilniaus" paviljone tautybių savaitės — Karavano metu Nuotr. St. Dabkaus

kultūrinės sritys.

Paskaitą skaitys prof. dr. Rimvydas Šilbajoris.

Paskaitos tema: Lietuvos kultūros židinys Vakarų Pasulyje.

Šiai programai įvykdyti darbotvarkė bus pranešta vėliau.

PLB valdyba, iš anksto pranešdama visuomenei šią programą, tiki susilaukti iš jos viešų pasisakymų, diskusijų ir nuomonių, kuriomis galėtų pasinaudoti seimo atstovai, darydami sprendimus. Reikia manyti, kad visuomenė atsilies.

PLB valdyba

TIESA IR GYVENIMAS

Lietuvos šventojo belaukiant

IGN. URBONAS

Ką tik iš spaudos išėjo mūsų žinomo rašytojo kun. prof. Stasio Ylos išsami arkiv. Jurgio Matulaičio monografija. Ši monografija bus bene pirmoji tokio masto, su giliu psichologiniu žvilgsniu pristatanti Jurgį Matulaitį kaip žmogų, didžią asmenybę ir modernų šventąjį.

Asmenybė

Tautų istorijoje pastebime, kad tam tikrais momentais, gal net šimtmečiais, iškyla tautoje didžiųjų asmenybių, genialių talentų. Taip ir mūsų tautoje XIX š. pabaigoje ir XX pradžioje iškilo didelių asmenybių įvairiose tautos gyvenimo srityse: Valančius, Basanavičius, Matulaitis, Kudirka, Baranauskas, Čiurlionis, Maironis, Krėvė, Vydūnas, Jablonskis, Vaižgantas.

Jurgis Matulaitis prašvinta lyg šviesi dvasinė žvaigždė lietuvių tautoje, kurios šviesa prasiveržia toli už Lietuvos ribų. Pirmą kartą Lietuvos istorijoje lietuvis tapo Romos popiežiaus asmeniniu, gerbiamu ir artimu bičiuliu. Apie jį Pijus XI yra pasakęs: "Matulaitis yra mano bičiulis, ir bičiulystė su juo man teikia garbę". Popiežius pats savo ranka rašydavo jam ir laiškus. Gal tik Matulaičio masto asmenybė galėjo atlikti lietuvių tautai ir Bažnyčiai tokius komplikuočius ir tautiškai jautrius uždavinius, būtent, Lietuvos bažnytinės provincijos įsteigimą, Lietuvos konkordato paruošimą ir Vilniaus arkivyskupijos valdymą. Kas Lietuvai Vasario 16 aktas, tas Lietuvos Bažnyčiai nepriklausomos bažn. provincijos įsteigimas. O Vilniaus vyskupu, tuo metu ir tose sąlygose, joks kitas lietuvis nebūtų galėjęs išbūti daugiau kaip porą mėnesių. Matulaitis išbuvo septynerius metus. Lenkai, kurie jį skundė popiežiui, prašydami atleisti iš Vilniaus vyskupo pareigų, privačiai pabrėždavo, kad prieš jį kaip kunigą ir asmenį nieko neturi. Net Lenkijos vyriausybė dejavo, kad Matulaitis yra perkilni asmenybė ir dėlto sunku jį pašalinti iš Vilniaus. Siūlė jį perkelti į Krokuvą.

Kun. Yla savo knygoje į šią asmenybę žvelgia giliau ir ją nagrinėja įvairiais atžvilgiais. Šiaip mes esame girdėję tuos, kurie kada nors Matulaitį buvo sutikę, kalbant — kažkas nepaprasto, kažkokia meilės, gerumo ir išminties šiluma iš jo dvelkusi. . . . Tą patį man yra pasakojęs ir prof. Viktoras Bir-

žiška, kartą sutikęs Matulaitį savo brolio Mykolo bute Vilniuje. Bet jie vis nežinodavo kaip visa tai paaiškinti, pasakyti žodžiais. Kun. Yla šią asmenybę paaiškina, atskleidžia, ją "perskrodžia" ir pagaliau prieina prie tos asmenybės kilnumo šaltinio — jos šventumo. Šventumas yra tas šaltinis ir jėga, iš kurio ta asmenybė taip gražiai skleidėsi į visas gyvenimo sritis.

Veiklos aplinka

Kun. Yla šioje monografijoje ne tik parodo Jurgio Matulaičio šventą asmenybę, bet ir detaliai duoda pilną vaizdą — politinės, kultūrinės ir socialinės aplinkos, kurioje jis turėjo gyventi ir dirbti.

Lietuva tik kilo nepriklausomam gyvenimui, Vilnius ėjo iš rankų į rankas. Matulaitis rašė prof. Pr. Būčiui: "Nerą dvejų metų, o aš jau šeštą valdžią turiu Vilniuje". Pagaliau Vilnius okupuojamas lenkų. Šie dabar nukreipė savo jėgas prieš lietuvius ir, žinoma, vyskupą kaip lietuvių. Prasidėjo žymesnių lietuvių naikinimo banga, kuri pasiekė net šiaurės demarkacijos linijos. Vieno tokio įvykio liudininku teko būti ir čia rašančiam. Tai kun. dr. Juozo Bakšio, Merkinės progimnazijos direktoriaus, nužudymas, kurį įvykdė atvykę iš Lenkijos agentai. Vienas jų 1941 m. prie Červenės miške, po ten garsių šaudymo egzekucijų, prisipažino nužudęs kun. Bakšį ten pat esantiem broliam kunigam Petraičiam.

Likvidavę daugelį lietuvių, lenkai pasiryžo pašalinti iš Vilniaus ir vysk. Matulaitį. Kun. Yla smulkiai aprašo visas tas politines ir "dvasines" intrigas prieš vyskupą. Reikėjo tikrai didelės išminties, didelio takto, didelės artimo meilės ir didelės kankinio kantrybės šiame vyskupo soste išsilaikyti ir vyskupo pareigas eiti. Vysk. Matulaičio Vilniaus gyvenimo kelias — tai visų kankinių ir šventųjų kelias.

Šventumo garsas

Knygos pabaigoje autorius iškelia šventumo garsą apie arkiv. Jurgį, garsą, kuris turėtų išsiskleisti į šventojo garbę altoriuje. Autorius su pagrindu ir su tautiniu bei religiniu užsidegimu apeliuoja į lietuvių sąžines, kad savo maldomis ir savo veikla jungtųsi į didelį sąjūdį — žygi laimėti lietuvių

Arkiv. JURGIS MATULAITIS Romoje 1925 m. su būsimu šv. Sosto nuncijumi Lietuvai R. Bartoloni. Tuo metu J. Matulaitis pasitraukė iš Vilniaus vyskupo pareigų, ir popiežius Pijus XI jį pakėlė į arkivyskupus ir paskyrė apaštaliniais vizitatoriumi Lietuvai

tautai šventąjį arkiv. Jurgio asmenyje. Rūpintojėlių, kryžių ir kankinių lietuvių tauta tos garbės seniai jau verta! . . .

Mūsų gi kiekvieno, kaip lietuvių ir krikščionies, pareiga ne tik šią knygą perskaityti, bet ir išgirsti autoriaus balsą — istorinį kreipimąsi į visą lietuvių tautą. Religingos lietuvių tautos garbė reikalauja šventojo!

Autorius savo knyga šią pareigą puikiai atliko ir lietuviško darželio gėlėmis pabarstė taką, lietuvių tautai šventojo belaukiant.

Knyga parašyta sklandžiu, lengvu stiliumi. Pradėjus skaityti, sunku nuo jos atsitraukti. Tik gal kaikam nepatiks Matulaičio nuotrauka knygos viršelyje, kitur, pvz. 165-66 psl., yra kiek suardyta istorinė raida — iš 1919 m. grįžtama į 1918 metus. Yra ir kelios korektūrinės klaidelės, bet visa tai yra smulkmenos.

Stasys Yla, JURGIS MATULAITIS. Asmenybės apybraiža. Viršelis — N. Vedegytės-Palubinskienės. Išleido ir spaudė Nek. Pr. M. Seserys, Putnam, Conn., 1977, 378 psl.

★ TARPTAUTINEI NATŪRALIAUS ŠEIMOS PLANAVIMO KONFERENCIJAI Melburne, Australijoje, Paulius VI pasiuntė sveikinimo telegramą. Joje pabrėžė, kad ypatingą dėmesį reikia kreipti į tuos, kuriems iki šiol nesiseka sėkmingai vykdyti savo vedybinius įsipareigojimus pagal krikščioniškąją doktriną. Popiežius priminė, kas buvo tvirtinta "Humanae vitae" enciklikoje, būtent, kad krikščioniškai šei-

mai negalima imtis dirbtinių priemonių pricaugliui išvengti. Tai mintis, kuri turėtų skatinti medikų išradingumą natūralaus šeimos planavimo srityje. Jaunimas dabar kaip tik linksta į visą tai, kas natūralu, ir jaučia technikos apgaulę gyvenime. Medicina šioje srityje turėtų padėti. Popiežius skatino suvažiuvusius ugdyti visuomenėje krikščioniškus moralinio šeimos gyvenimo įsitikinimus.

★ ANGLIJOS ANGLIKONŲ VI-SUOTINIAME SINODE kalbėjo Anglijos katalikų primas kard. George Basil Hume. Jis pareiškė, kad šiuo anglikonų su katalikais susartėjimo metu dar yra eilė kliūčių pilnai vienybei pasiekti. Viena iš svarbesnių — moterų šventinimas kunigėmis kaikiuriuose anglikonų padalinuose. Kardinolas kalbėjo maždaug už savaitės po anglikonų primo arkiv. Donald Coggan kalbos, skatinančios oficialiai įvesti eucharistinį bendravimą tarp katalikų ir anglikonų. To jis buvo pernai prašęs Paulių VI, tačiau gavo panašų atsakymą kaip ir iš kard. Hume.

★ LENKIJOS VYSKUPAI perspėjo savo tautiečius, kad lenkų tautos laukia liūdna ateitis, jeigu jie ir toliau pasitenkins vienu ar dviem vaikais šeimoje. Tai esą labai žymu naujose šeimose. Jau šiuo metu jaučiamas darbo jėgos mažėjimas. Vėliau jaunų žmonių skaičius dar labiau sumažės ir liks tik seneliai, o tada — tautos mirtis. Jie nurodė, kad žmogus šioje žemėje gyvena ne nuolatiniam asmeniniam malonumui, bet augštesniems tikslams, kurie reikalauja aukos ir savęs atsižadėjimo. Išvada — praeigį reikia didinti, kad tauta gyvuotų.

BRAZILIJOS lietuvių jaunimo sąjunga

Mergaitės, kalbėkite lietuviškai!

STASYS VAIČAITIS

Toronto Maironio šeštadieninės mokyklos mokinės neseniai turėjo progos "Žiburėliuose" (1978. I. 12) prasitarti, kodėl dauguma jaunimo kalba angliškai. Skaitant jų rašinius, paaiškėjo, jog mergaitės ne tiek gina anglų kalbos vartojimą, kiek teisina savo nekalbėjimą lietuviškai. Nurodo, kad Kanada tai ne Lietuva, kad Kanadoje yra nepalanki lietuvių kalbai ir lietuvių aplinka, kad pats gyvenimas trukdo lietuvių kalbai klestėti, kad mokyklos, draugai ir kaimynai varžo lietuviškai kalbėti. Mokinės teisingai įvertina padėtį, jaučia jos grėsmę, bet drąsiai žiūri jai į akis. Jaučiama, kad jų širdyse dvelkia tyra tautos meilė ir kilni dvasia išlikti pavyzdžiomis lietuviškais.

Aišku, minėtieji veiksniai slopina ir dusina lietuvišką žodį jaunime ir tikrai yra kuo rimtai susirūpinti. Tačiau tai nėra netikėtas ar negirdėtas reiškinys. Čia nieko naujo. Taip visada buvo ir taip bus. Vis dėlto būtų beprasmiška beviltiškai nuleisti rankas ir nesiekti atitinkamų gelbėjimosi priemonių.

Turime mokytis iš praeities ir nekartoti padarytų klaidų. Ankstyvesni ateiviai iš Lietuvos ir jų vaikai susidūrė su panašiomis, o gal ir sunkesnėmis kliūtimis JAV-se. Nevisiems ir nevisur pavyko sėkmingai atsispirti nutautimo pavojams.

Kaikurios mokinės aiškina, esą lengva pamiršti kalbėti lietuviškai, nes visa aplinka svetimma: dienos praleidžiamos angliškose mokyklose, o krautuvėse ir gatvėse tegirdima anglų kalba, draugai ir kaimynai kalba vien angliškai. Esą nesmagu viešose vietose prasitarti lietuviškai.

Klauskite, mergaitės! Neki taip buvo ir seniau. Ne tik visur buvo girdima anglų kalba, bet ir buvo kitų varžančių aplinkybių. Čia gimę lietuviukai buvo laikomi ateiviais. Juos pravardžiuodavo, iš jų šaipydavosi ir įskaudinčiai nepriimdavo į savo draugų būrelį. Kaip pas jus, taip ir JAV-se ne vienas pradėjome lankyti mokyklą mokėdami vien lietuviškai kalbėti. Ir nebuvo kas padėtų ar pramokytų angliškai,

nebuvo pagalbinių kursų. Buvo me palikti savo apskrumui verstis kaip įmanydami. Ilgainiui išmokome angliškai ir pajėgėme ne tik prisivyti angliškai mokėjusius draugus, bet ir pralenkti. Gatvėse, krautuvėse, bankuose, viešose įstaigose visur buvo kalbama angliškai. Tėvai, nemokėdami vietinės kalbos, vedavosi vaikus vertėjais. Koks neišpasakytas vaikiškas drovumas užliedavo širdukę, kai mama pakuždom primygtinai versdavo derėtis su "žydėliu", kad papigintų pirkinio kainą!

Išmokę anglų kalbos, lauke su draugais ir kaimynais visad kalbėdavome angliškai. Darbe, susirinkimuose ir viešuose rengimuose niekas neatstojo anglų kalbos. Be jos nebuvo galima apsieiti, tačiau niekas nekvaršino galvos, bandydamas nustatyti, kuri kalba užima pirmą vietą gyvenime. Nejaudėme, kad kalbėdami lietuviškai sužalosime anglų kalbą ir kad kalbėdami angliškai pakenksime lietuvių kalbai. Vargu kas ir šiandien rimtai teigtų, kad šiedvi kalbos negali gražiuoju sugyventi ir kad tarp jų turi būti priešgynybė ar susikirtimas.

Pagaliau aišku, kad augimas

Naujoji "Jaunimo Žiburių" redaktorė RASA LUKOSEVICIŪTĖ, atvykusi iš Montrealio dalyvauti "Tėviškės Žiburių" spaudos baliuje. Jos dešinėje — A. RINKŪNAS

Kanadoje yra visai skirtingas nuo tėvėlių augimo Lietuvoje. Tai mažai padeda, nes augimas JAV-se irgi nelygintinas su augimu Lietuvoje.

Kaip ten bebūtų su pasiteisinimais, manding visos "Maironytės" sutiks, kad pati svarbiausia sąlyga neužmiršti lietuvių kalbos ir išlikti ištikimomis lietuviškais yra namuose visad, o visad kalbėti vien lietuviškai. Už namų durų kalbėdami angliškai, mažai tepakenksime lietuvių kalbai, jeigu peržengę namų slenkstį tučiuojau imsime kalbėti lietuviškai. Kilnu, garbinga ir pagirtina yra lietuviškai kalbėti savuose lietuviškuose pobūviuose, vakaronėse ar tarpusavyje, kad ir viešose vietose, tačiau lietuviškuose namuose — tikrai lietuviškai. Pagrindinė, neužmirštama ir nepakeičiama išsigelbėjimo priemonė — lietuvių namuose kalbėti tikrai lietuviškai. Namai, kuriuose teskamba vien lietuviškas žodis, visuomet išliks ištikimi savo tautai ir paveldėtam tėvėlių palikimui.

Kaikam iš pradžių gali būti nepatogu ir nuo atpratimo sunkoka išsireikšti lietuviškai. Turime suprasti ir įsitikinti, kad atidėliojimas iki "už keturių metų" padėties nepalengvins. Susipratę tėveliai parūpino jums priemonių išmokyti lietuvių kalbos. Pasišventę mokyto-

jai sėkmingai iškiepijo į jūsų širdis Lietuvos ir tautos meilę bei išmokė gražiai lietuviškai kalbėti ir rašyti. Nuo šio taško atsakomybė ištverti pavyzdžiomis lietuviškais yra išimtinai jūsų rankose. Tą pareigą atliksite, jeigu savo namuose visuomet kalbėsite lietuviškai.

TĖVŲ ŽEMĖ LIETUVA
MŪS ŠIRDYJE VISADA!

Lituanistiniuose kursuose susidarė studentų būrelis, pasivadinęs MKL — mes kalbame lietuviškai

ŠYPSENOS

Sutuoktuvės

— Tėveli, kodėl jaunikis ir nuotaka, eidami tuoktis, laiko vienas kitą už rankų?

— Tokie papročiai, sūneli. Boksininkai prieš kovą irgi paduoda viens kitam ranką.

Galva galvai nelygi

Šiaulių apskrityje senyvo amžiaus klebonas lankė parapijiečius. Nedideliame ūkyje rado šeimininkę ir 15 metų sūnų.

— Kodėl savo sūnaus neleidai į mokyklą? — klausia klebonas.

— Kad jis jau visus mokslus pabaigė, — atsakė motina.

— Kaip tai gali būti?! Aš jau arti 70 metų ir tai mokslui galo nematau, o tavo sūnus juk vos 15 metų teturi...

— Galva galvai nelygi. Ir kopūstai, klebonėli, turi galvas...

Atspėkite

— Koks skirtumas tarp advokato ir rato?

— Skirtumas toks: advokatas nepateptas tyli, o ratas — girgžda.

Parinko Pr. Alš.

© Jaunimas yra mūsų gyvenimo šaknys. Jos nudžiūs — išnyks ir viršūnės: garsiosios dainų šventės, didingos šokių šventės ir nebebus kam žodžio tarti dėl Lietuvos laisvės.

M. KRUPAVIČIUS

Rekordinis studentų skaičius

RIMAS AMALVIŠKIS

Kanados lietuvių spaudoje apie mūsų jaunimą

Dviem atvejais esu rašęs apie lietuviškos kilmės jaunimą, studijuojantį augštosiame Brazilijos mokyklose. Čia pateikiu paskutinį sąrašą, šiomis dienomis išlaikiusių įstojamuosius egzaminus S. Paulo ir aplinkiniu miestų universitetuose.

1. Neuza Vilma Tamašauskas, 2. Inez A. Favoron Stankevičius, 3. Hildo Lititanskas, 4. Lidia Regina Rubliauskas, 5. Marcos Antonio Galanjauskas, 6. Alberto Tureikis, 7. Marcio Maksimavičius, 8. Odair Bagdavičius, 9. Luiz A. Belekevičius, 10. Jose Scibarauskas, 11. Roberto Meškauckas, 12. Yolanda Krušauskas, 13. Elizabeth Jakas, 14. Rozemire Ažuolas, 15. Katia B. Kazlauskas, 16. Clovis Macevičius, 17. Claudio Markevičius, 18. Sonia Regina Makarauskas, 19. Santo Lickūnas.

Šiais metais jau yra per 40 naujų studentų. Pridėję dar vieną kitą įstojusį tolimuose kitų valstijų miestuose, jau iš seniau studijuojančius ir vieną kitą einantį akademinį laipsnių kursą, turėsime per 150 lietuvių kilmės jaunimo, siekiančio augštojo mokslo. Tai džiugus ir tikrai rekordinis skaičius, kokio dar niekada čia neturėjome. Todėl "TŽ" bendradarbiui kilo noras jų vieną kitą užkalbinti ir sužinoti, ko lietuviškoji veikla iš jų galėtų tikėtis, kai jie bus užbaigę augštąjį mokslą ir įsistiprinę gyvenime, juoba, kad jų vieno kito seneliai prieš keliasdešimt metų reikėsi lietuviškame vietos gyvenime.

Vieną tokių "calourų" (pirmamečių) kaip tik suradau namuose, savųjų tarpe besidžiaugiantį išsikovoju vienos universitete.

— Sveikinu su įstojimu į universitetą, — sakau jam. — Tikiuosi man paskirsite keletą minučių trumpam pasikalbėjimui?

— O, mielai. Pasistengsiu patenkinti jūsų smalsumą, — mandagiai atsako augštas šviesiaplaukis, mėlynakis jaunuolis.

— Kalbate lietuviškai?

— Lietuviškai? Kas tai per kalba?

— Esate lietuvių kilmės...

— Kilmės? Esame čia taip sumaišyti, kad tik labai retas težino savo kilmę ir... pagaliau niekas tuo nesidomi. "Sou brasileiro e ponto final (esu brazilas ir taškas).

— Jūsų pavardė lietuviška.

— Čia kraštas, pilnas keisčiausių pavardžių, surankiotų

iš viso pasaulio. Gal mano seneliai buvo lietuviai — nežinau. Jų nepažinau. O tėvai niekad nė žodžio apie savo kilmę nekalbėjo: tai niekam neįdomu.

Skubu atsiseikinti, net su tėvais nesusipažinęs. Liūdna ir kažkas graužia gomurį...

Saulė kepina, manau, 40° karščiui. Apatiškai velku kojas į kito naujo studento namus.

Ar verta? Pats save klausiu. Vartau savo užrašus — pavadė dviguba. Manau, čia bus dar blogiau — aiškiai maišyta šeima.

Pasikeliu į 17-tą augštą. Duris atidaro judri nudegusiu veidu mergaitė.

— Nauja studentė? — klausiu.

— Ta pati... — linksmi atsako. — Jūs tikriausiai būsite lietuvis? Atspėjau? Galite su manimi kalbėti lietuviškai. Tai mano mamytės kalba. Aš, kai tik susitaupysiu, kelionei, važiuosiu, būtinai važiuosiu į Lietuvą pamatyti ir pažinti to gražiausio pasaulyje krašto. Bent taip sako mano mamytė. Bet prašau tolyn... Mamytė — svečias. Ir lietuvis. Ar pažinai?

— Pažistu, kaipgi. Jeigu ne iš veido, tai iš balso: tiek sykių girdėtas lietuvių sueigose. Tik asmeniškai nebuvom pažįstami... Labai malonu.

— Puikią dukrelę išsiauginote...

— Ir lietuvaite. Nors tik per pusę, nes tėvas nelietuvis, bet ir jį pramokiau lietuviškai. Namuose tik lietuviškai šnekamės. Tu, dukrele, pajieškok "žela-deiroje" (šaldytuve) ko nors vėsiančio svečiui. Matai, koks sušilęs...

Maloniai prabėgo pora valandų besikalbant apie mokslus ir gyvenimą.

Atsisveikinau linksmas. Šita pusiau lietuvaite tikrai niekad nepraras lietuviškumo ir savo motinos kalbos, kuria laisvai ir su pasididžiavimu kalbėjo, net be lietuviškos mokyklos. Lietuviški laikraščiai pagarbiai renkami ir saugomi kaip didelė vertybė.

Pasaulis įvairus, kaip ir mes patys.

Norėtusi linkėti, kad mūsų patriotinis jaunimas aplankytų visus naujuosius studentus ir mėgintų patraukti į lietuvišką sambūrį.

Tėviškės Žiburiai

Anapilio kilimą, suprojektuotą dail. A. TAMOŠAIČIO, audžia Anapilio Moterų Būrelis, vadovaujamas dail. A. TAMOŠAITIENĖS.

Kilimas Anapiliui

Prieš keletą metų Anapilio Moterų Būreliui kilo mintis išausti didžiulį kilimą, kuris

puoštu Anapilio priesalio sieną. Praktiško kilimo išaudimo iniciatyvos ėmėsi dr. Angelė Kaz-

lauskienė. Buvo pasitarta su dail. A. Tamošaičiu dėl paties projekto — piešinio, o su Anastazija Tamošaitiene aptarti visi kilimo išaudimo galimūmai.

Prieš metus A. Tamošaitis nutapė drobėje spalvotą kilimo projektą ir jį pavadino "Anapiliu". Kilimas vaizduoja paslaptinę — mistišką pilį (Anapilį), kylantį iš milžiniško kalno papėdės. Pilies angos — vartų priekyje, lietuvių liaudies architektūros simbolių — žirgelių globoje, du lietuviai jaunuoliai — berniukas ir mergaitė, apsirengę tautiniais drabužiais, sodina Anapilio medelį, kuris turėtų išaugti iki pilies bokšto viršūnės. Pilies bokšte kabo v a r p a s, kviesdamas lietuvius burtis apie Anapilį. Bokštas remiasi į dangaus skliautus, o jo viršūnėje ruse-na aukuras, saugomas dviejų angelų. Aukurą ir angelus supa aureolė su septyniomis žvaigždėmis ir Dievo akimi, iš kurios sklaidžiasi spinduliai, apšviesdami pilį ir medelį sodinančius jaunuolius.

Pagal kilimo autoriaus dail. A. Tamošaičio mintį, kilimo vaizdo turinys slepia savyje žmogaus žemiškąjį ir dvasinį, t.y. antgamtinį, jo sielos pasaulį.

Kilimas jau pradėtas austi Anapilio dailės studijoje.

Kilimas bus 10 pėdų pločio ir 16 pėdų augščio. Reikės ilgų darbo valandų, kol jį užbaigs.

Lietuvių dainos Jungtinėse Amerikos Valstybėse

Pasikalbėjimas su dr. Jonu Baliu, pasirodžius antram jo "Lietuvių dainų Amerikoje" rinkiniui

"Lietuvių tautosakos leidykla" išspausdino "Lietuvių dainų Amerikoje" antrą knygą, surinktą ir suredaguotą mūsų tautosakos veterano dr. Jono Balio. Knygoje yra 702 dainos. Pagal turinį jos sudėtos į skyrius: I. Svajonių ir meilės dainos, II. Vestuvių dainos, III. Dainos apie šeimos gyvenimą, IV. Našlaičių dainos, V. Dainos apie karviavimą, VI. Darbo dainos, VII. Metinių švenčių dainos, VIII. Dainos apie gamtą, IX. Vaišių dainos, X. Humoristinės dainos.

Dr. J. Balys savo rinkinyje duoda reikiamą mokslinę informaciją: metriką, šaltinius, žanagas lietuviškai ir angliškai, rinkimo istoriją, dainų pradžios rodyklę, dainos turinio santrauką anglų kalba, dainininkų ir dainininkų nuotraukas, Amerikoje išleistų liaudies ir populiarių dainų rinkinių sąrašą.

Norėdami kiek plačiau skaitytojus supažindinti su šiuo rinkiniu ir kitais tautosakos klausimais, kreipėmės į rinkinio autorius. A. V.

— Ar buvo seniau, sakysime, praėjusio amžiaus gale, lietuvių dainų ir pasakų rinkėjų Amerikoje?

— Nebuvo. Tiesa, buvo išleista nemaža ir gerų tautosakos rinkinių, pvz. J. Basanavičiaus pasakų ir dainų rinkiniai, tačiau ta medžiaga buvo užrašyta Lietuvoje. Vertingiausi dainų rinkiniai iš Lietuvos buvo J. Šimtakio - Čapliko — 1899 m. ir J. Basanavičiaus "Ožkabalių dainos" — 1902 m. Dar "Vienybė Lietuvininkų" 1894-95 m. per eilę numerių atspausdino per 100 dainų, užrašytų Labanoro, Kruopio ir Panevėžio parapijose. Tai ir viskas. Tiesa, Amerikoje buvo išleista nemaža populiarių dainų knygelių, kuriose yra kiek liaudies dainų, bet joms trūksta metrikos, nežinia kur ir iš ko jos buvo užrašytos, todėl mokslo reikalui netinka. Jos visos buvo "surinktos iš visokių raštų" ir nebuvo eita į tikrą tautosakos šaltinį — gyvus žmones. Tokių knygų ir knygelių paruošė ir išleido J. Paukštys ir A. Burba ("Dainos lietuviškos iš visur surinktos", 1889 ir 1893), S. Valaskas, P. Mikalauckas ir kiti. Juo toliau, juo labiau buvo nusigręžta nuo liaudies dainų ir įėjo į madą menkavertė rašytinė poezija. Visi tie leidiniai yra mano knygoje surašyti ir aptarti.

— Kur Jūs pats daugiausia dainų užrašėte Amerikoje ir kada?

— Daugiausia surinkau 1949-50 m., apkeliaudamas visas di-

desnes lietuvių kolonijas nuo Čikagos, Ill., ir Racine, Wis., vakaruose iki Bostono, Mass., ir Nashua, N.H., rytuose.

— Ar radote žmonių, mokėjusių daug dainų?

— Tokių tada dar galima buvo rasti gana daug. Apie juos rašau savo knygos įvade, skyriuje "Iš kelionių dienoraščio". Visų tų mūsų "dainų karalienių" šiandien jau nebėra gyvųjų tarpė, tačiau jų nuostabiai daug ir gerai išlaikytų dainų dabar galima rasti kaspinuose, mano paruoštoje plokštelėje ir dviejose knygoje.

— Ar tarp tų dainų pasitaiko tokių, kurios buvo rašytinės — paimtos iš knygų ar laikraščių?

— Tokių aš stengiausi neraišyti. Visados pirma klausdavau, iš ko tą ar kitą dainą išmoko. Rašiau tik tradiciniu būdu išlaikytas dainas. Išimtis padaryta dainoms apie mūsų emigrantų gyvenimą, kurių nėra daug ir jos įdomios ne tiek literatūriniai ar tautosakiniai, kiek socialiniu istoriniu požiūriu.

— Ar pasitaikė mažiau žinomų dainų?

— Taip, gana dažnai. Pvz. garsioji daina "Per giria girelę saulutė tekėjo", kurią pirmą kartą paskelbė Ruigis 1745 m. ir kuri atkreipė Lessingo dėmesį, pasisekė užrašyti net keturis kartus vis skirtingose ir įdomiose variacijose (I nr. 7-8, II nr. 1-2).

— Ar buvo jų ir epinio pobūdžio — lyg baladžių?

— Taip, jų visam pirmajam 1958 m. išleistam rinkiniui duota antrinė antraštė "Pasakojamosios dainos ir baladės". Jų tarpe yra tokios retenybės, kaip "Nušoviau sakalėlį" (I nr. 429, totemizmo laikus primenanti daina) arba "Karaliūno daina" (I nr. 189-190). Savo kelionėse, ypač pirmojoje 1949 m., kaip tik jį ieškojau tokių baladžių, kurios labai įdomios folkloro tyrinėtojams. Tiesa, daugelio baladžių, kaip ir pasakų, siužetai yra tarpautiniai. Šis naujas antrasis rinkinys duoda lyrines dainas. Tad abiejose knygoje yra skirtingos dainos.

— Iš kurių Lietuvos vietų daugiausia dainininkų ir dainų radote Amerikoje?

— Seniai pastebėta, kad dainingiausi yra dzūkai ir suvalkiečiai. Senoji Maž. Lietuva ir Vilniaus kraštas irgi dainingi.

— Ar čia išspausdinote visas Amerikoje surinktas dainas, ar yra dar likusių juostelėse?

— Taip, paskelbiau visas vertas spausdinti. Tam tikras skaičius teko atmesti dėl įvairių

priežasčių: neliaudiškos, per daug ryški knygine įtaka, sumaišytos dėl atminties nusilpėjimo, improvizuotos, nepoetiškos ir pan. Tačiau turiu dar daug kitos nepaskelbtos tautosakos, kaip pasakos, papročiai ir tikėjimai, patarlės ir mįslės.

— Ar rinkdami ir paruošdami spaudai turėjote taktininkų?

— Iš Juozo Būgos užrašymų paėmiau 257 dainas. Ruošiant spaudai per pustrečio šimto dainų melodijų iš-kaspinių nurašė prof. V. Jakubėnas. "Dypukų" tarpe atsirado ir daugiau dainų rinkėjų, vartojusių "rekorderius", tačiau jų rinkiniai nurašyti ir vargu ar kada bus išleisti: reikia daug laiko, pinigų ir nusimanymo. Gerai, kad tie rinkiniai dabar atsiduria Amerikos archyvuose, kurie yra saugesni, negu lietuviškos įstaigos. Ten tie rinkiniai bus prieinami studijoms.

— Paruošiant spaudai šias "Lietuvių dainas Amerikoje", kuris sunkiausias darbas Jums buvo?

— Viskas gali būti sunku ir viskas lengva. Labai daug laiko ir kantrybės pareikalauja nurašymas tarmiškų tekstų iš kaspinių ir paskum perrašymas mašinėle, darant kuo mažiau klaidų. Reikia geros klausos ir gerų akių. Dainų klasifikavimas irgi sudaro galvosūki. Atranka taip pat būtinas dalykas.

— Kas ta "Lietuvių tautosakos leidykla", kuri išleido šias dainas?

— Tai šeimyniškas reikalas. Aš pats esu tos leidyklos steigėjas, savininkas ir direktorius. Kai jokių pašalpų šiuokart negavau ir nenorėjau, kad tas darbas taip ir "užsiltų", investavau apie 3.000 dol. ir išleidau. Esu optimistas ir tikiuosi, kad apie 30% atsirinksiu ir galėsiu naują tautosakos tomą išleisti.

— Koks jos adresas, jei kas norėtų užsisakyti?

— Adresas: 1105 Chiswell Lane, Silver Spring, Md. 20901. Knygos kaina — \$8. (Studentai ir AABS nariai gali gauti iš leidyklos už \$6). Be to, knygą platina šie laikraščiai: "Darbininkas", "Dirva", "Draugas", "Keleivis", "Lietuvių Dienos", "Naujienos" ir Balzeko muzėjus. Pirmą rinkinį, išleistą 1958 m., galima užsisakyti iš Lietuvių Enciklopedijos Leidyklos Bostone. Kaina \$5.

— Kokie dabar Jūsų moksliniai planai?

— Dar išleisti vieną tautosakos knygą, nors medžiagos turiau bent trims. Kai turi daug medžiagos, sunku yra apsispręs-

ti, kokią bus sekanti knyga. Užporos metų, tapęs pensininku, galėsiu daugiau laiko skirti tautosakai. Mano tikslas yra, kad tokių knygų kuomet daugiau patektų į Amerikos ir Europos bibliotekas.

— Ką Jūs laikytumėte savo pagrindiniais darbais iš tautosakos mokslų?

— Baladžių ir mitologinius tyrinėjimus.

— Kas Jus pastūmėjo į tautosaką — gal jau namuose buvo kas linkęs į dainas ir pasakas?

— Mano motina mokėjo daug dainų. Panevėžio mokytojų seminarijoje sudomino tautosaka ir etnografija mokytojai P. Būtenas ir J. Elisonas.

— Kur Lietuvoje radote daugiausia dainų ir pasakų?

— Visur, kur tik jį ieškojau. Tačiau tai buvo prieš 40 metų.

— Dažnokai girdime apie lietuvių liaudies dainų gražumą. Ką galėtumėt pasakyti apie mūsų pasakų gražumą ir originalumą?

— Įdomiausias yra pasakos su dainuojamais įtarpais.

— Ar turite statistiką, kiek Lietuvoje dabar jau turime užregistruotos tautosakos — dainų, pasakų, smulkesnės?

— "Mažoji liet. tarybinė enciklopedija" II (1971) p. 508 rašo: "Tautosakos rankraštyne sukaupta apie 770.000 tautosakos vienetų (320.000 dainų, 61.000 pasakų, 197.000 patarlių, priežodžių, mįslių ir 192.000 kitų tautosakos žanrų kūrinių)". Reikia pastebėti, kad vienos populiarios dainos gali būti užrašyta keli šimtai (iki tūkstančio) variantų. Pasakos irgi pasitaiko užrašytų per šimtą variantų. Savarankiškų dainų tipų esą apie 10.000, visa kita — variantai arba atmainos, labai svarbios tautosakos tyrinėjimams. Tas pats ir su melodijomis, kurių užrašyta apie 50.000. Statistika įdomi tuo, kad "tarybiniais metais (iki 1970) surinkta apie 300.000 tautosakos kūrinių" (t.p. 511). Jie skaito "tarybinius metus" nuo 1940-ųjų, tad iš viso 30 metų. Tad didžioji dalis arba 470.000 tautosakos vienetų buvo surinkta nepriklausomai Lietuvoje tik per 10 metų (1930-40), kai buvo suorganizuotas intensyvus tautosakos rinkimas. Tiesa, pokario metais buvo organizuojamos ekspedicijos, vartojami "magnetofonai", tačiau sunaikinus kaimus ir vienkiemius išnykta ir tikroji tautosaka. Jos vietoj jau atsirado tokie gaminiai, kaip "liaudies šokis kolūkio pirmininkas".

SKAITYTOJAI PASISAKO

LIUDNOS ŽINIOS

Pasirodė įvairiuose „Mūsų Lietuva“ nr., kad Lietuvių S-ga. Brazilijoje turi didelį norą parduoti V. Anastacio dr. J. Basanavičiaus vardo mokyklą.

Ši mokykla ir kitos 4 buvo pastatyta daugiau 40 praėjusių metų su pagalba mūsų gimtosios žemės Lietuvos ir pastangomis konsulo dr. P. Mačiulio. Parinktos vietos ten kur buvo didesnis skaičius apsigyvenusių lietuvių. Visose penkiose mokyklose buvo netik pamokos lietuvių vaikams, bet ir gausūs susirinkimai organizacijų, jaunimo parengimai, choro repeticijos, paminėjimai, knygynai ir t.t. Visi lietuviai džiaugėsi ir žinojo, kad tos pastogės yra jiems naudotės. Žinoma, turėjo kas būti jų užpakalyje, tai ir buvo sutverta Liet. S-ga. Brazilijoje į kurią įėjo įvairios organizacijos. Veikimas didėjo, mokinių skaičius augo. Atvažiavo daugiau mokytojų iš Lietuvos, iš Amerikos seselės prancišketės dukros lietuvių tėvų, lankė mokyklas ir dėstė tikybą lietuvių kalbą; taip pat tais laikais esantieji kunigai lan-

LIETUVIŲ DAINOS...

— Kokius svarbesnius tautosakos darbus šių dienų Lietuvoje galėtumėt suminėti?

— Geras darbas buvo atliktas perspausdinant senuosius dainų rinkinius: Rėzos, Stanevičiaus, Juškos. Paskelbti seniau užrašyti M. Slančiausko ir M. Davainio Silvestraičio pasakų ir sakmių rinkiniai. Kapitalinis veikalas yra Z. Slaviūno „Sutartinės“ (3 t., 1958-59). Vertingi yra J. Lebedžio stropiai surankioti ir paskelbti senieji tautosakos užrašymai. Senoji karta jau pasitraukė: Z. Slaviūnas mirė, J. Čiurlionytė — pensininkė. Išaugo nauja tautosakininkų karta. Keletą galima paminėti: dainas tyrinėja broliai D. ir L. Saukos, patarles ir mįsles — K. Grigas, tikėjimus ir sakmes — N. Vėlius, klasifikuoja dainas, ypač vestuvines — B. Kazlauskienė. Labai vertingi yra liaudies dainų katalogai, kurių jau išėjo bent ketvertas. Lietuvoje sudarytos sąlygos tam tikram asmeniui skaičiui užsiimti tik tautosakos tyrinėjimais ir niekuo daugiau (žinoma, su tam tikra duokle propagandai). Paviešėti į užsienį tautosakininkų neišleidžia, išskyrus „socialistines šalis“. Ryški tendencija yra sieti lietuvišką tautosaką su slaviška.

— Kur Amerikoje svarbesni folkloro studijų centrai ir žymesni šios srities mokslininkai?

— Dešimtyje Amerikos universitetų galima įsigyti magistro ir trijuose daktaro laipsnius iš folkloro srities (Kanadoje juos duoda Memorial University of Newfoundland, St. John's). Garsesnes šiuo metu folkloro katedras tur Indiana University, Bloomington, Ind. (ved. prof. R. M. Dorson) ir University of California at Los Angeles (ved. prof. D. K. Wilgus). Kai mirė Stith Thompson ir Archer Tay-

lor, tai šiuo metu amerikiečiai tarptautinio garso folklorininkų neturi. Visokių folkloristinių žurnalų ir biuletenių yra apie 140. Žymiausi yra: „Journal of American Folklore“, „Journal of the Folklore Institute“, „Ethnomusicology“, „Southern Folklore Quarterly“, „Western Folklore“, „Indiana Folklore“. JA V-se folkloras yra sukomercintas ir tarnauja populiariems tikslams, bet rimtų studijų trūksta.

— Ar universitetuose paliečama ir lietuvių tautoka?

— Tai priklauso nuo dėstytojų. Epizodinių kursų pasitaiko. Buvo Indianos un-te pastovus kursas „Folk cultures of the Baltic peoples“, dėščiau aš, vėliau F. J. Oinas (estas), tačiau daugiau nebėra. Priežastys — klausytojų stoka. Tezes apie lietuvių folklorą visur galima rašyti, kur yra folkloro programa.

— Kaip atsispindi lietuvių tautosaka amerikiečių leidiniuose — knygoje, enciklopedijose ir t.t.?

— Stambiame „The Funk & Wagnalls Standard Dictionary of Folklore, Mythology and Legend“ (2 t., New York, 1949-50, antra nepakeista laida 1972) galėjau parašyti ilgokus straipsnius apie lietuvių, latvių, estų ir suomių folklorą ir mitologiją. Tačiau tie straipsniai dabar jau pasenę. O tokia „New Catholic Encyclopedia“ 1967 m. apie lietuvišką tautosaką parašyti man davė vietos tik pusę puslapio arba vieną skiltį (v. 8, p. 845).

Tėviškės Žiburiai

*Amžiais pavergta kelias tėvynė;
Jos atgimimą jaučia dvasia.
Ginkim, ką mūsų protėviai gynė!
Žadinkim brolius meile drąsiai!*

Maironis

kė mokyklas ir dalyvavo susirinkimuose. Turime padėkoti Brazilijai antrajai mūsų tėvynei kad ji mums netrukdyt veikimo, nei dabar netrukdo. Kiekvienas tautos susipratęs pilietis žino, kad ateivis kuris myli savo gimtąjį kraštą, jis mylės ir tą kuriame apsigyvens.

1938 m. Užsienio Lietuviams Remti D-jos pirmininkas p. Skipitis lankėsi Brazilijoje ir rado, kad per daug mokytojų; dalį jų atleido ir apmokėjo kelionės į Lietuvą išlaidas, tokiu būdu ir brazilų mokytojų skaičius mūsų mokyklose sumažėjo.

Užėjus antrajam baisiam karui ir rusams užėmus Lietuvą, tuč tuojau, be jokio susirinkimo, be niekeno nutarimo ar prašymo, mokytojai buvo atleisti. Maždaug po savaitės laiko antras mokytojų pašaukimas, uždromis durimis, ir sulig Brazilijos įstatymais, kiek kuris metų išdirbo — apmokėjo. Netrukus po to sena S-gos Valdyba atleista. Išrinkta nauja paklusni. Po to beveik visi lietuviai mokytojai dar stengėsi dirbti mokyklose, bet sąlygos buvo begalo sunkios ir spaudimas aplėisti mokyklas.

Po šiai „operacijai“, sužinojome, kad mokyklos parduodamos ir ištikrųjų 2 jau buvo parduotos, netrūko noro ir daugiau parduoti, bet lietuvių bruzdėjimas išgązdino.

Pasiteisinimas: daug skolų. Visa lietuvių kolonija žino, kas išlaikė mokyklas, kas padengė visas išlaidas: D-ja Užsienio Lietuviams Remti per konsulatą. Pinigai visada buvo siunčiami keli mėnesiai iš anksto, tai ir skolų jokių negalėjo būti. Kalti mokytojai, jiems reikėjo sumokėti, Visų pirma mokytojų jau buvo mažai, nes p. Skipitis prieš karą dalį atleido, antra koks „geradaris“ iš „savo kišenius“ tuoj apmokėjo, trečia kodėl mokytojams mokant nebuvo pranešta kad reikia parduoti mokyklos. Nei vienas mokytojas nebūtų vieno cento priėmęs, nes tarp mokytojų išgamų nebuvo.

Šiandien nori pasikartoti panaši istorija.

Jei V. Anastacio lietuviai išlaiko tuos namus, apmoka mokesčius, remontus ir pagerinimus; Šiuose namuose renkasi lietuviai paminėjimams, ruošia vakarus su vaidinimais, turi net savanorį mokytoją, kuris duoda mažiesiems ir suaugusiems lietuvių kalbos pamokas. V. Anastacio lietuvių mokykloje kūrenasi lietuviškas židinys. Palikite juos ramybėje. S-ga kaipp globėja mokyklų turi sugyventi ir džiaugtis, kad V. Anastacio buvo ir yra tikri lietuviai.

Nesapnuokite, kas buvo prieš daugelį metų. Tas 2 mokyklas nepardavė, nei senoji, nei naujoji S-ga. Jūs visi gerai žinote, kas jas pardavė...

Dabar kiti laikai. Dauguma lietuvių savo darbštumu įsikūrė ir gana gerai gyvena. Jų vaikai mokosi ir jau daug turime advokatų, inžinierių, gydytojų ir kitų profesijų. Jie galvoja kas jų tėvai, kodėl ta žemė pavergta, kyla patrijotizmas ir teisių ieškojimas. Dauguma iš mūsų, vietoj lankyti svetimas tautas, jei Lietuva būtų laisva, važiuotume ten praleisti atostogas, aplankyti ir pasidžiaugti vasaros grožybėmis. Kaip malonu girdėti, kad jaunimas gimęs ir augęs ne Lietuvoje bet kituose kraštuose kovoja už Lietuvos laisvę, rengdami kongresus, mitingus, išėina į gatves prašydami, šaukdami laisvės Lietuvai.

S-ga. prieš, ar po rusų okupacijai išrinkta atstovauti nuosavybes, bet ne likviduoti. S-ga gali turtą padidinti, bet sumažinti ne. Turtas nėra S-gos nuosavybė, ne ji pastatė 5 mokyklas. Po 30 su viršum metų daug sykių buvo renkama nauja valdyba, bet nei vienai S-gos valdybai nebuvo atėjusi į galvą tokia juoda mintis, parduoti lietuvių mokyklą. Faktinai yra tik 2 mokyklos kur lietuviai naudoja, tai V. Anastacio ir Mokojo. V. Belos mokyklą S-ga išnuomavo svetimiams.

Mes turime 2 parapijas gana stiprias. Šv. Juozapo V. Zelinoj ir Šv. Kazimiero Mokojo, kurios jungia religiją su patriotizmu. Savo veiklumu išlaiko lietuvišką spaudą ir sutraukia daug lietuvių.

S-gos nauja valdyba, ypač pirmininkas p. Antanaitis, pagalvokite, ką darote; skelbiate kovą lietuvių prieš lietuvių; atsiminkite, kad neturite jokios teisės parduoti kas yra ne jūsų. Gėda prieš svetimtaučius, gėda prieš visus lietuvius išsiblaškičius po visą pasaulį.

Sakysim paimsit advokatus ir juridiniai stengsitės įrodyti savo teises. V. Anastacio lietuviai padarys tą patį. Tai gali prieiti prie gana liūdnu pasekmių. Lietuva okupuota, nereikia būti dideliu išminčium, kad nesuprasti padėties. Svetimaj žemėj gyvendami, nežeminime savo tautą, savo vardą su šitokio pobūdžio teismais. Užmirškime šį liūdnu sapną, dirbkime išvieno, paduokime vienas kitam ranką.

Pasaulis atrodys daug gražesnis
Rami sąžinė, ramus gyvenimas.

Liuda Majienė

MŪSŲ ŽINIOS

"TÉVYNĖS VAIDILA"

Šio mėn. 20 d. sueina šeštosios metinės nub KUN. B E N E D I K T O S U G I N T O mirties.

Mišias už "Tėvynės Vaidilos" vėlę šv. Kazimiero parapijoj užprašė Šalpos Ratelis, balandžio 23 dieną.

Visi lietuviai turime reikšmingai priminti šį didelį mūsų tautiečių ir kunigą.

Laukiama sugestijų ir bendradarbiavimo.

Šeštosioms metinėms besiantartiant KUN. B. SUGINTO PALIKIMAS

Kun. P. Urbaitis, kun. B. Suginto po Chicagą bendrakeleivis ir bendradarbis, su nuoširdumu apie žinomą veikėją rašė: atstovą rašo:

Jis mirė, kaip ir gyveno, beturtis. Jis dirbo ir aukojosi kitiems ir Lietuvoje ir Brazilijoje ir Vokietijoje ir apie 20 metų – specialiai šalpos ir Europos mokslo institucijų rėmimui atsidavęs – Chicagoje.

Jo metodiškas, pastovus Chicagos gatvėmis ėjimas – dirbti, nepavargti, viską pernešti, nemalonumus užmiršti – gyventi laike, bet ruoštis amžinybei.

Ką prieš mirtį, jis, berods, Jaunimo Centriui Chicagoje užrašė, tai vartotos knygos, laikraščių iškarpos, apdriskę drabužiai, kiauri batai.. Jis buvo tikras beturtis, bet kitiems dosnus kaip karalius.

Jo bene 20 metų Chicagoj vestas Dienynas yra ne tik smulkus dienos darbų, nuotykių, pergyvenimų aprašymas, bet ir jo dvasios atspindis bei jo palikimo svarioji dalis.

Ryškiausias tačiau jo palikimas ir jo ryžto paminklas yra S. P a u l o, V i l a Z e l i n a, š v. J u o z a p o b a ž n y č i a, tenykščių lietuvių mielai lankoma ir vis naujai gražinama. Tad ir iš šito taško žiūrint S. Paulo lietuviai jaučia ir jaus, kad jiems yra kliuvusi gal didžiausia kun. B. Suginto palikimo dalis ir todėl yra pasiryžę jo, kaip Geradario, niekuomet neužmiršti. Tatai ir bus, neskaitant kitų bet kaip statomų, gal prasmingiausias paminklas jam atminti.

Kun. Petras M. Urbaitis, SDB

Lietuviška knyga — geriausia dovana!

DĖMESIO

Šv. Kazimiero p-jos klebonijoje buvo atidarytas iš Romos atvežtų DEVOCIONALIJŲ KIOSKAS. Yra rožančių, ženkliukų, medalikėlių, medalių, kryžiukų paveikslukų, žiedų, stovylėlių ir kt.

Kas lankosi raštinėj ar koplyčioj, gali pasirinkti ir įsigyti palyginus nebrangių devocionalijų ir būdingų suvenyrų.

Lietuviškai kalbanti

Vyrų — moterų — vaikų gydytoja

DRA. HELGA HERING
médica

HOMENS—SENHORAS
CRIANÇAS

Av. Eulina, 99—V. Sta. Maria
(Skersgatvis ties nr. 2214, Av. Deputado Emílio Carlo-Bairro do Limão)

Tel.: 220-0439 / 266-3569

NEMUNAS BANGUOJA...

Demorou... Mas as notícias sobre o resto da viagem estão chegando. Desculpem o atraso.

O onibus já havia deixado o Uruguai, e o Uruguai havia deixado muitas recordações em nós. Já na noite do dia 5 de fevereiro, o grupo NEMUNAS estava num navio partindo de Colonia para Buenos Aires.

O sol partiu conosco — eram mais ou menos vinte e uma horas. As gaivotas indicavam o caminho. Isso merecia uma foto.

... E no balanço do navio a viagem continuou, um céu iluminado de estrelas se aproximava, um violão e nada mais. Tudo uma grande festa, muita dança, e muita musica.

Algumas horas que pareceram minutos, e logo os nossos olhos avistavam Buenos Aires... Misteriosa para muitos e muito mais que uma simples volta para outros.

Ah! Os amigos... Como é bom revê-los e encontrar braços abertos... Era madrugada. Estávamos cansados.

A tristeza das despedidas se misturava à alegria dos reencontros, e o reencontro de um novo lar.

Acordamos tarde, porém com grande ânimo recobrado e muita curiosidade para conhecer o ambiente que nos cercava. A famosa Florida, Corrientes, Comércio. E como num passe de mágica o dia 6 de fevereiro passava e vinha a noite com muito bate-papo e divertimento.

O dia 7 se passou muito mais rápido e a tarde nos pegou desprevidos já de malas prontas para partir novamente.

"Um tempo muito curto, porém vivido ao máximo".

E os nossos "papais adotivos" que tanto carinho nos dedicaram ficarão inesquecíveis dentro de cada um de nós.

Dia 8, o onibus que me leva, pela estrada plana, mostrará lá longe os Andes... a neve... Que felicidade... Porém antes, paramos em Mendoza, Provincia de Argentina, uma cidade tranquila e aconchegante. Tivemos oportunidade de conhecer os pontos turísticos da cidade (sendo Mendoza grande produtora de bons vinhos) conhecemos inclusive uma das maiores adegas e seu funcionamento.

A noite — "Parabéns a Cla-Clu".

Logo cedo do dia 9, a ansiedade de conhecer os Andes e a tão esperada neve, nos fez partir para mais uma nova experiência.

Com pensamento de mosqueteiro, seguimos o nosso lema: "um por todos e todos por um".

Com vontade de escoteiro, seguimos em nosso acampamento ambulante, sem honras, sem medalhas, desbravando novas terras, conhecendo nova gente.

Ivoni e Sofia

FÁBRICA DE GUARDA-CHUVAS

Guarda chuvas de todos os tipos, para homens, senhoras e crianças. Mini-sombrinhas, tipo italiano e alemão.

Vicente Vitor Banyš Ltda.

Inscr. Estadual: 104.519.617

C.R.C.80.882.909/001

R. Coelho Barradas, 104
V. Prudente

Fones: 274.0677 - (Res. 274.1886)
São Paulo

MŪSŲ ŽINIOS

BLB-NĖS INFORMACIJA

Balandžio 14 d., 20 val. šaukiamas BLB-nės Tarybos posėdis. Posėdis bus šv. Kazimiero p-jos patalpose.

ESPERANTO KALBOS KONGRESAS

Lietuviams esperantininkams, ar šiaip tarptautinės kalbos – ESPERANTO – simpatizantams pranešama, kad liepos (julho) 17–22 d.d. "atvirų orizontų, meilės ir laisvės mieste", MARILIA S.P. 460 km. nuo São Paulo), įvyks PIRMASIS LOTYŪŲ AMERIKOS ESPERANTININKŲ KONGRESAS su kitų kontinentų ir kraštų atstovais – dalyviais.

Esperanto kalbos genialus autorius, dr. LIUDVIKAS L. ZAMENHOF, yra Lietuvos izraelitas, gimęs Balstogėje, anuometinėj (1859 m.) Kauno gubernijoje. Jis pats visur skelbiasi lietuviu. Jo dėka Lietuvos vardas yra gerai pažįstamas ir mylimas viso pasaulio esperantistų tarpe.

Būtų tikrai prasminga ir teisinga, kad Brazilijoje (ypač S. Paule), atsirastų lietuvių, norinčių labai gerom sąlygom, tame ypatingame kongrese dalyvauti.

Iš viso esperantininkų pasaulis yra platus, kaip mūsų žemės planeta.

Esperantininkų kongresuose galima susitikti su visų kultūringesniųjų pasaulio kraštų atstovais,

ypač jaunimu. Susidarius "karavanams", galima pigiai pakeliauti ir kultūringai paatostogauti.

Šitam – MARILIA, SP – kontinentiniam kongresui pasiruošti, žinoma, praverstų nors penkiom valandom (pamokom) susipažinti su pačia lengvute (beveik portugaliska) esperanto kalba.

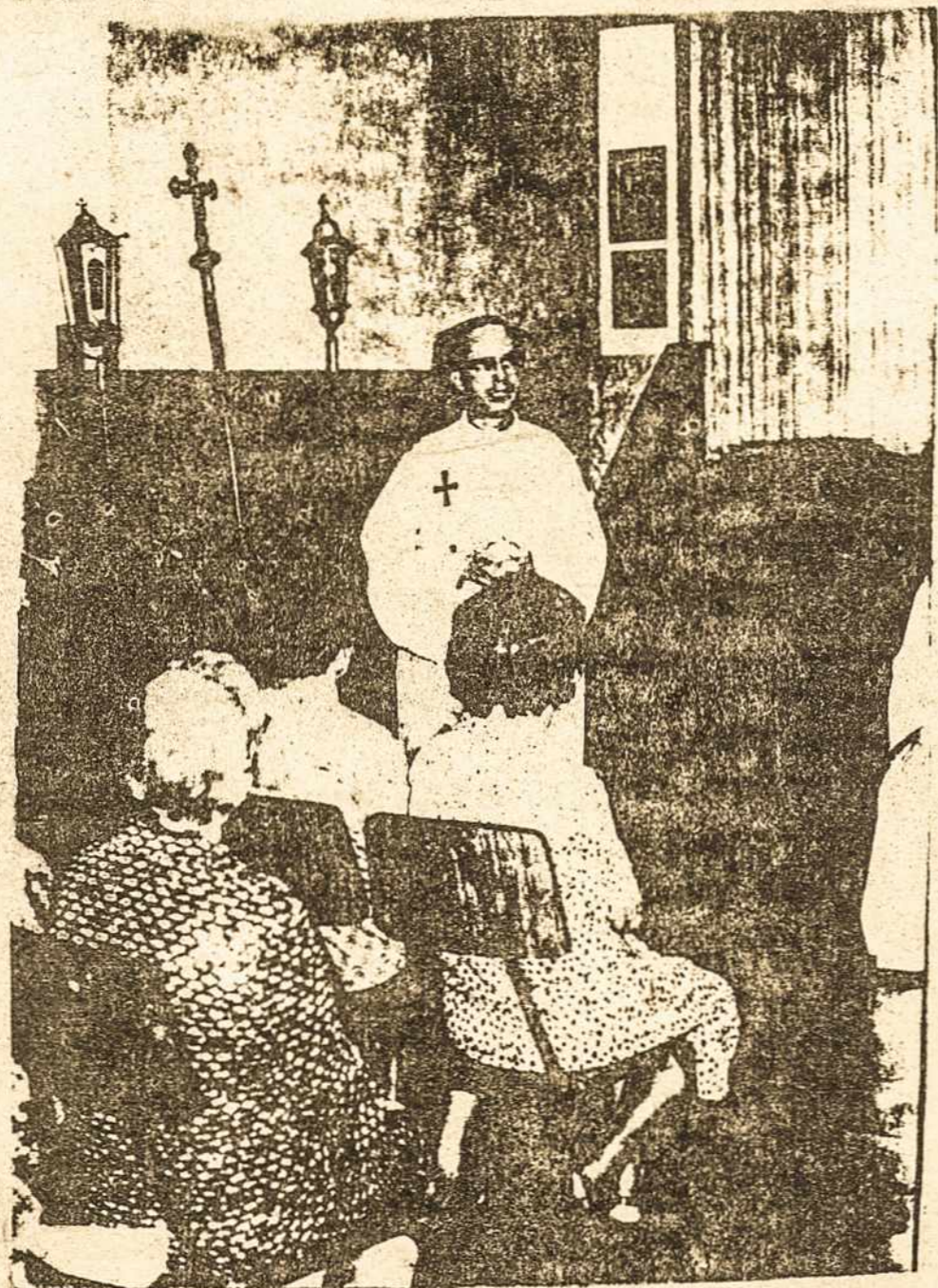
Suinteresuotieji nedelsdami tesikreipia į São Paulo Esperantininkų Centrą, av. São João, 1333, II andar (telef. 122-1781, nuo 15 iki 19 val., išskyrus sekmadienius) arba į šv. Kazimiero p-ją (telef. 273-0338).

RAUDONASIS KRYŽIUS IESKO

Brazilijos Raudonasis Kryžius ieško asmenų, kurių tarpe yra ir VLADAS STULGAITIS. Informacijas prašoma duoti CRUZ VERMELHA BRASILEIRA, avenida Moreira Guimarães, 699, Indianopolis, São Paulo. Fone: 643-3211, ramais 119 e 121.

ESTŲ KOLONIJŲ

Sekmadienį São Paulo estų kolonija paminėjo savo Estų Evangelikų Luteronų bendruomenės 20-ties metų sukaktį. Sukaktis buvo paminėta pamaldomis Evangelikų bažnyčioje, av. Rio Branco, 43, kurias pravedė estų pastorius atvykęs iš Buenos Aires ir Brazilijos Evangelikų Federacijos pirmininkas. Lietuviams atstovavo kun. Pr. Gavėnas.

Dom Luciano kalba šv. Kazimiero šventėj

SUSIRINKIMAS

Balandžio 16 dieną, tuoj po sumos, Jaunimo Namuose šaukiamas šv. Juozapo Vyrų Brolijos visuotinas narių SUSIRINKIMAS.

Bus naujos valdybos rinkimai ir veiklos apžvalga. Narių dalyvavimas būtinas.

Valdyba

NAUJAS KAPAS LIETUVOJE LITERATŪROS BŪRELIS

Antrą Velykų dieną Lietuvoje mirė kun. EUGENIJUS SABA-LIAUSKAS, salezietis, Pagirių klebonas. Čia jis išklebonavo 30 metų, dirbdamas tarp keturių tūkstančių tikinčiųjų.

Jau keli metai nuo persidirbimo negalavo širdies nusilpimu; prieš porą metų Ukmergės ir Vilniaus ligoninėse išgulėjo apie pusantro mėnesio. Paskutiniu metu atrodė kiek sustiprėjęs ir vis tebeėjo klebono pareigas. Dar praeitą Gavėnią keletoj aplinkinių parapijų bažnyčių vedė rekolekcijas ir kitose talkininkavo išpažinčių klausyme. Tačiau prieš praeitas Velykas, matyt persidirbo, pora dienų ir naktų pas save klausydamas išpažinčių ir atlikdamas rezurekcijos apeigas – ir širdis supasavo.

Broliai pirmą kartą iš Amerikos apsilankius Vilniuje, jis jam rodė, kokie randai yra likę nuo mušimo bizūnais ant nugaros ir ant šlaunų ir pasakojo kiek jį priterorizavo tardydami naktimis rūsiuose, pildami prievarta gerti samagoną ir šaudami būk tai į jį ir pan.

Literatūros Būrelis susirinkimas įvyks balandžio 29 d., 20 val. pas pp. Alf. ir Rosą Petraičius, rua Nova York 28, apto. 32, Sumarė. Telef. 65-3286.

SKAITYTOJŲ DĖMESIUI

Kai kurie ML-vos skaitytojai kartais negauria, arba pavėluotai gauna ML.

Administracija užtikrina, kad ML yra išsiuntinama VISIEMS užsisakiusiems paštu antradienio priešpietėj.

Reikia protestuoti vietiniame pašte dėl laikraščio nepristatymo.

• **TIKRAS KŪRĖJAS** savo jėgų svorį jaučia savyje ir dėl to kūrybiškas yra net toli nuo savųjų. Jam Lietuva yra ten, kur jis pats yra.

J. ERETAS

MALDA UŽ LIETUVĄ

Dieve, pažvelk į Lietuvą, šiandien einančią skaudžiu kryžiaus keliu. Teatneša ši sunki dalia ne pražūtį, o tautos prisikėlimą. Per nusikaltimų debesis tepasiekia Tave, dangiškasis Tėve, mūsų atsiprašymo balsas, nes sunkūs nusikaltimai it pančiai geležiniai prislėgė mūsų tautą. Daugelis jos vaikų nebemato Tavęs ir savo amžinojo tikslo. Tepraestina greičiau ta kančios taurė pro mūsų tautą. Kol Tu, Viešpatie, pasilenksi prie savo kenčiančių vaikų, padėk kantriai ir ištvermingai pakelti priespaudos naštą, kuri temdo mums saulę ir skaudina širdį. To prašome per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

SEMANÁRIO NOSSA LITUÂNIA
MŪSŲ LIETUVA
Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, SP.
Diretor responsável
VYTAUTAS BACEVIČIUS
Redige: Equipe Editorial
Administrador: Stanislas Šileika

METINĖ PRENUMERATA: 150 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 700 kr.
Paskiro numerio kaina: 3,00 kr. Užuojautos ir sveikinimai nuo 60 kr. pagal didumą. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija. Čekius rašyti: "Stanislas Šileika" vardu.

Straipsnius ir korespondenciją redakcija taiso, pertvarko savo nuožiūra. Nenaudoti raštai gražinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skelbimų kalbą ir turinį redakcija neatsako. Laikraštis spausdinamas pirmadienį; vietinės žinios ir pranešimai 9-10 puslapiams redakcijai įteiktini neveliau kaip iki sekmadienio vakaro.